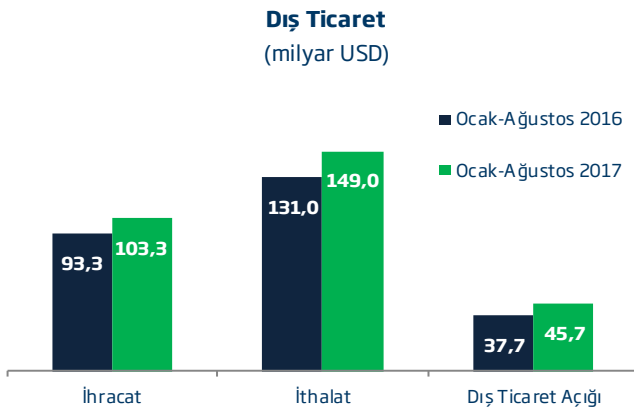

Dış ticaret açığındaki genişleme sürüyor.

Ağustos ayında ihracat hacmi geçtiğimiz yılın aynı ayına göre %12,3, ithalat hacmi %15,3 artmıştır. Böylece dış ticaret açığı %22,8 oranında genişlemiştir.

Yılın ilk 8 ayında, ihracat yıllık bazda %10,8, ithalat %13,8 oranında yükselmiştir. Bu dönemde dış ticaret açığındaki genişleme %21,1 olurken, ihracatın ithalatı karşılama oranı geçen senenin aynı dönemine kıyasla 1,8 puan gerileyerek %69,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

İhracat artışı yaygın bir görünüm sergiliyor.

Ağustos ayında ihracat artışı sektörlerin geneline yayılmıştır. En fazla ihracat yapılan 20 sektörden yalnızca 2'sinin ihracatı bu dönemde sınırlı oranda gerilemiştir.

İlk 8 ayda, motorlu kara taşıtları en fazla ihracat gerçekleştiren sektör olmuştur. Aynı dönemde söz konusu sektörün ihracatındaki artış yıllık bazda %25'i aşarak güçlü bir performans sergilemiştir. Demir çelik ihracatındaki %35,9'luk yıllık artış da dikkat çekmektedir. Ocak-Ağustos döneminde ihracatta kaydedilen %10,8'lik artışın yaklaşık yarısı bu iki sektörden kaynaklanmıştır.

Ülke bazında bakıldığında ise, Almanya ve Irak Ağustos ayında en fazla tutarda ihracat yaptığımız ilk iki ülkedir. Kuzey Irak'taki referandumun ardından Irak ile ticari ilişkilerimiz gündemde önemli yer tutmaktadır. Irak'ın toplam ihracatımız içindeki payı 2016'da %5,4 iken, bu yılın ilk 8 ayında Irak'a yapılan ihracatın %35,3 artmasıyla %6,2 olmuştur. Irak'ın ithalatı içinde Türkiye'nin birçok ürün

grubunda önemli ağırlığa sahip olduğu görülmektedir. Ülkemizin ihracatında ise özellikle gıda ürünleri açısından Irak büyük önem taşımaktadır. Diğer taraftan, Irak Türkiye'nin ham petrol ithalatında da öne çıkmaktadır. EPDK verilerine göre son yıllarda Türkiye'nin ham petrol ithalatının miktar bazında yaklaşık %20'si Irak'tan temin edilmektedir.

Irak'a Yönelik İhracat (2016)

	İhracat (milyon USD)	Türkiye'nin İhracatında İraken payı (%)	İraken İthalatında Türkiye'nin payı (%)
Kıymetli metaller	597	4,9	95,5
Değirmencilik ürünleri	548	42,7	99,4
Hayvansal ve bitkisel yağlar	494	47,2	85,4
Mobilya, yatak vb	451	17,0	51,2
Plastik ve mamüller	402	8,0	37,5
Demir veya çelikten eşya	370	7,4	30,4
Hububat vb	367	24,4	66,2
Elektrikli makine ve cihazlar	314	4,0	11,0
Örme giyim eşyası	306	3,5	34,5
Süt, yumurta vb	302	51,0	43,4
Diğer	3.489	3,6	18,5
Toplam	7.640	5,4	26,6

Enerji ve altın ithalatının etkisi sürüyor.

Altın ithalatındaki güçlü seyir Ağustos'ta ivme kaybetmekle birlikte sürmüştür. İktisadi faaliyetlerdeki toparlanma ve petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle enerji ithalatı da bu dönemde hızlı artış kaydetmiştir. İlk 8 ayda, ithalattaki %13,8'lik artışın 11,3 puanı kıymetli metaller ile mineral yakıt fasıllarındaki artıştan kaynaklanmıştır.

Beklentiler

Artan jeopolitik risklere karşılık TL'nin seyri ve küresel ticaretteki büyüme eğilimi ihracat açısından destekleyici bir görünüm sergilemektedir. Diğer taraftan, petrol fiyatlarındaki yükselişin ve ekonomik aktivitedeki toparlanmanın ithalat üzerindeki yukarı yönlü baskısının sürdüğü görülmektedir. Altın ithalatı da dış ticaret açısından olumsuz bir tablo çizmeye devam etmektedir. Mevcut gelişmeler ışığında, dış ticaret açığının genişleme eğilimini sürdüreceğini öngörüyoruz.

Dış Ticaret Dengesi

	Ağustos		Değişim (%)	Ocak-Ağustos		Değişim (%)
	2016	2017		2016	2017	
İhracat	11,8	13,3	12,3	93,3	103,3	10,8
İthalat	16,6	19,2	15,3	131,0	149,0	13,8
Dış Ticaret Dengesi	-4,8	-5,9	22,8	-37,7	-45,7	21,1
Karşılama Oranı (%)	71,2	69,3	-	71,2	69,4	-

Kaynak: TÜİK, Trademap, Datastream

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem** - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr**Alper Gürler** - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr**Hatice Erkiletlioğlu** - Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr**İlker Şahin** - Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr**Eren Demir** - Uzman
eren.demir@isbank.com.tr**Dr. Mustafa Kemal Gündoğdu** - Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr**Gamze Can** - Uzman
gamze.can@isbank.com.trBütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.